

แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส*

Social Competence Pattern of Opportunity Expansion School Students

¹ปิยฉัตร คนชม และ วรินทร์ บุษยยิ่ง

¹Piyachat Khonchom and Varintron Boonying

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹Faculty of Education Naresuan University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: piyachat4002385@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส 2) เพื่อสร้างแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส 3) เพื่อประเมินแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากแหล่งข้อมูลเอกสาร การสนทนากลุ่มย่อย และการสังเกตปรากฏการณ์จริง โดยตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าและนำเสนอข้อมูลโดยใช้เทคนิคการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า นักเรียนขาดวินัย ความรับผิดชอบ ใช้เวลากับสื่อโซเชียลมีเดียมากกว่าการใช้เพื่อการเรียนรู้ โดยกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน เช่น มีการเลียนแบบกัน มีการกลั่นแกล้งกัน อีกทั้งปัจจัยสิ่งแวดล้อมไม่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ เช่น เด็กอยู่พื้นที่ห่างไกลหรือเป็นถิ่นทุรกันดาร ส่งผลให้การเข้าถึงอุปกรณ์การเรียนรู้ได้ยาก มีการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

2. แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อสมรรถนะ 2) นิยามสมรรถนะ 3) องค์ประกอบสมรรถนะ 4) กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ และ 5) การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ โดยแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับตนเอง 2) ระดับระหว่างบุคคล และ 3) ระดับชุมชน/สังคม

3. ผลประเมินแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า การประเมินความเป็นไปได้ของแบบสมรรถนะทางสังคมทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ได้ระดับมากที่สุด มีผลการประเมินเฉลี่ย 4.65 และการประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติของแบบสมรรถนะทางสังคมทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ได้ระดับมากที่สุด มีผลการประเมินเฉลี่ย 4.65

คำสำคัญ: แบบสมรรถนะ; นักเรียน; โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to investigate the current conditions of activity arrangement to enhance social competence for students at opportunity expansion schools; 2) to enhance a social competence model for students at opportunity

expansion schools; and 3) to evaluate a social competence model for students at opportunity expansion schools. The qualitative method was used in the study, which included data analysis from documents, focus group discussions, and observation. The obtained data were examined by triangulation method and presented using the descriptive analysis method.

From the study, the following results are found:

1) From investigating the current conditions of activity arrangement to enhance social competence for students at opportunity expansion schools, it is discovered that discipline and responsibility are lacking in students. They also spend more time on social media than on education. Their friends influence their behavior, such as imitating and bullying one another. Environmental factors, for example, students living in remote areas with limited access to school supplies, do not help them learn. There is also a scarcity of expert teachers.

2) A social competence model for students at opportunity expansion schools is made up of five parts: (1) the name of the competence; (2) the definition of competence; (3) the components of competence; (4) Activities to develop competence; and (5) Evaluation of activities to develop competence. A social competence model of students at opportunity expansion schools can be divided into three levels: (1) individual level; (2) interpersonal level; and (3) community/ society level.

3) The evaluation of a social competence model for students at opportunity expansion schools revealed that a model has feasibility at the highest level, with a mean of 4.65, and utilization at the highest level, with a mean of 4.65.

Keywords: Competence Model; Students; Opportunity Expansion Schools

บทนำ

แนวโน้มระดับโลกของการเปลี่ยนแปลงในด้าน เศรษฐกิจ สังคม ธุรกิจ วัฒนธรรม ได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เกิดขึ้นแค่ชั่วคราวแล้วเลือนหายไป แต่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน (National Economic and Social Development Council, 2021) การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การขาดความรู้เท่าทันสื่อเทคโนโลยี ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาความแตกต่างทางวัฒนธรรม เป็นต้น จากสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนไปตลอดเวลา ทุกฝ่ายต้องตระหนักถึงการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดแก่นักเรียนในช่วงสถานการณ์ที่มีความผันผวนอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการให้นักเรียนเกิดสมรรถนะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนักเรียนคือกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต เป็นช่วงวัยที่ต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานเพื่อรับภาระกิจของการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และการเมือง (Kanakornjaratpong, 2018) ให้นักเรียนรู้เท่าทันกับสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคมที่ตนเองอาศัยอยู่ สามารถปฏิบัติตนเองและปฏิบัติงานที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันได้อย่างสำเร็จตามสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนไปได้ (Office of the Education Council, 2020) ดังนั้นการวิเคราะห์แนวโน้มที่เป็นกระแสในยุคโลกาภิวัตน์และบริบทสภาพแวดล้อมภายในประเทศ จึงเป็นข้อมูลที่สำคัญอย่างมากต่อการคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สำหรับการสร้างแนวปฏิบัติของผู้คนในสังคมให้มี

พฤติกรรมที่สอดคล้องกับปัจจุบันและอนาคต การเตรียมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์จึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญมากกว่าการหาวิธีแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

แต่จากการศึกษา พบว่า ศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนมีไม่เท่ากัน ส่งผลให้ประสิทธิภาพของการทำงาน การใช้ชีวิตแตกต่างกัน จากสถิติการกระทำความผิดของเยาวชนในปี พ.ศ.2562 มีจำนวนเยาวชนกระทำความผิดทั้งหมด 20,847 คน ซึ่งเป็นระดับประถมศึกษาจำนวน 3,439 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 12,104 คน คิดเป็นร้อยละ 58.07 มัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 5,097 คน คิดเป็นร้อยละ 24.46 คน (Department of Juvenile Observation and Protection, 2019) นอกจากนี้ยังพบว่ามีเรื่องความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (Phisalaibut, 2016) ส่งผลต่อการพัฒนาคนได้แตกต่างกันด้วย ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดการลดทอนการพัฒนาตนเอง (Unesco, 2021) ดังนั้นเป็นเรื่องที่ท้าทายในการสร้างแบบแผนและกระบวนการที่จะผลิตนักเรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ สำหรับการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Education for Sustainable Development หรือ ESD) ขององค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า ยูเนสโก (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – UNESCO) ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานกับองค์การสหประชาชาติ (United Nations หรือ UN) ในการแก้ปัญหาเรื่องความเสมอภาคทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถให้คนในสังคมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (Unesco, 2017) เพราะจากการศึกษาพบว่า นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส คือกลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ที่ไม่สามารถเข้าศึกษาต่อให้ครบการศึกษาภาคบังคับ เนื่องจากการอยู่พื้นที่ห่างไกลหรืออยู่ในถิ่นทุรกันดารหรือเข้าถึงระบบการศึกษาได้ยาก รวมถึงสภาพเศรษฐกิจครอบครัวไม่เอื้อต่อการส่งให้บุตรหลานเรียนได้ ทำให้นักเรียนขาดโอกาสเรียนต่อระดับที่สูงขึ้น จึงเกิดนโยบายการเพิ่มความเท่าเทียมกันโดยขยายชั้นการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาให้ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (National Education Act of B.E.2542, 2000) และในทางสังคมนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสมีต้นทุนทางสังคมน้อย ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการขาดความเท่าเทียมกันทางการศึกษา การขยายระดับชั้นเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาให้สูงถึงชั้นมัธยมศึกษา จึงเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อเพิ่มความทัดเทียมของนักเรียน จากข้อมูลดังกล่าว เห็นได้ว่าการพัฒนานักเรียนโดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส เป็นกลุ่มที่ควรส่งเสริมจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณภาพในสังคม ดังนั้นการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ให้มีพัฒนาการตามช่วงวัยและส่งผลให้เกิดการสร้างเอกลักษณ์ของตนเอง (Novak and Pelaez, 2004) ให้เป็นคนมีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องสำคัญต่อการใช้ชีวิตของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสให้เหมาะสมกับยุคศตวรรษที่ 21 และเกิดความเสมอภาคทางการศึกษา

ในการจัดการศึกษาควรมองภาพปัจจุบันเพื่อให้เป็นข้อมูลพื้นฐานต่อการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางวิธีการ หรือแบบปฏิบัติเพื่อพัฒนา เสริมสร้าง พฤติกรรม หรือเกิดสมรรถนะกับนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ให้มีส่วนร่วมกับชุมชน เกิดทักษะ ความรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่แสดงถึงการมีสมรรถนะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตในสังคม เป็นผู้รับผิดชอบต่อตนเอง และต่อสังคมทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและสังคมโลก ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งสำหรับพลเมืองของประเทศและโลกในยุคโลกาภิวัตน์ เพราะสภาพสังคมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับคนๆหนึ่ง ย่อมมีความแตกต่างกัน หากจัดการได้ดีก็จะทำให้การศึกษาเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้และมีสมรรถนะที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Boonying, 2010) ดังนั้นแบบแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีพัฒนาตามช่วงวัย (Ritzer and Stepnisky, 2014) ซึ่งแบบสรณะทางสังคมนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส จะสะท้อนถึงการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเกิดสมรรถนะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตในสังคมกับนักเรียน โดยสมรรถนะที่ถูกพัฒนาจากแบบสรณะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส จะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการดำรงชีวิตใน

สังคมที่ผันผวนเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อย่างรู้เท่าทัน แสดงถึงการมีพฤติกรรมที่เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์เหมาะสมกับยุคศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส
2. เพื่อสร้างแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส
3. เพื่อประเมินแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ส่วนที่ 1) การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) ปี 2557-2562 ส่วนที่ 2) การสังเกตปรากฏการณ์จริง (Observation) จากโรงเรียนขยายโอกาส 3 โรงเรียน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) และ ส่วนที่ 3) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) จากครูที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 13 ท่าน จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพบริบทของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อหาประเด็นสมรรถนะทางสังคม ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธี Tri-angulations Technique และนำเสนอข้อมูลโดยใช้เทคนิคการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Induction)

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสร้าง (ร่าง) แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส จากประเด็นสมรรถนะ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแผนยุทธศาสตร์ชาติ พรบ.การศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 แนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กรอบสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทฤษฎีทางสังคมวิทยา ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมและทิศทางการพัฒนาผู้เรียนในประเทศและต่างประเทศ นำเสนอข้อมูลโดยใช้เทคนิคการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Induction)

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ใน 2 มิติ คือ ความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) การใช้แบบประเมิน และวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา 3 ท่าน ด้านสังคม 1 ท่าน ด้านจิตวิทยา 1 ท่าน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุง (ร่าง) แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเติมเต็มให้ข้อมูลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นสรุปผลการประเมินและนำเสนอข้อมูลโดยใช้เทคนิคการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Induction)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น จากการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ คือ

ประเด็นที่ 1 สภาพบริบทเกี่ยวกับนักเรียน พบว่า นักเรียนขาดวินัย ความรับผิดชอบ ใช้เวลากับสื่อโซเชียลมากกว่าการใช้เพื่อการเรียน

ประเด็นที่ 2 สภาพบริบทเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่ใกล้ชิดนักเรียน พบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียน เช่น มีการเลียนแบบกัน มีการกลั่นแกล้งกัน นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนทำให้ส่งผลทางอ้อมต่อความพร้อมในการเรียน เช่น เด็กนักเรียนหนีเรียนเพื่อไปหารายได้ พ่อแม่ไม่ได้ดูแลเอาใจใส่ เพราะไปทำงานต่างถิ่นทิ้งให้อยู่กับปู่ย่าตายายจึงขาดการอบรมสั่งสอนและเด็กบางส่วนมีความขัดแย้งกับปู่ย่าตายาย เกิดช่องว่างระหว่างวัย

ประเด็นที่ 3 สภาพบริบทเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อมรอบตัวนักเรียน พบว่า ปัจจัยสิ่งแวดล้อมไม่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ เช่น เด็กอยู่พื้นที่ห่างไกลหรือเป็นถิ่นทุรกันดาร ส่งผลให้การเข้าถึงอุปกรณ์การเรียนได้ยาก มีการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน บางชุมชนเป็นชนเผ่ามีภาษาเป็นของตนเองทำให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสาร สภาพชุมชน ครอบครัวมีวัฒนธรรมการใช้ชีวิตที่มีวิถีเป็นของตนเอง

จากประเด็นสภาพบริบทปัจจุบันเพื่อจัดกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส พบประเด็นสมรรถนะทางสังคม 12 ประเด็น สำหรับสร้างแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ในวัตถุประสงค์ข้อ 2

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ชื่อสมรรถนะ 2) นิยามสมรรถนะ 3) องค์ประกอบสมรรถนะ 4) กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ และ 5) การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ โดยแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับตนเอง 2) ระดับระหว่างบุคคล และ 3) ระดับชุมชน/สังคม โดยมีความหมายดังต่อไปนี้

1. ระดับตนเอง ประกอบด้วย

1.1 สมรรถนะความรู้เท่าทันด้านสุขภาพ หมายถึง ตระหนักรู้ในการดูแลสุขภาพตนเอง มีความสามารถในการส่งเสริม ชัดเกลา รักษาสุขภาพของตนเองและรับผิดชอบต่อผู้อื่น

1.2 สมรรถนะการจัดการอารมณ์และความเครียด หมายถึง ตระหนักรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถจัดการอารมณ์และความเครียด

1.3 สมรรถนะการเรียนรู้แบบนันทนเอง หมายถึง การหาความต้องการ ความจำเป็นของการเรียนรู้ของตนเอง การตั้งเป้าหมายของการเรียนรู้ แสวงหาแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวัสดุและเป็นบุคคล เลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมและการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

1.4 สมรรถนะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและแก้ไขปัญหา หมายถึง สามารถวิเคราะห์ ประเมินผลสถานการณ์ที่เป็นปัญหาหรือขัดแย้งของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

1.5 สมรรถนะการเสริมทักษะอาชีพ การใช้จ่ายและการออม หมายถึง มีความรู้ด้านอาชีพ การใช้จ่ายและการออม เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ สามารถดูแลตนเองและครอบครัวในอนาคต

1.6 สมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและใช้งานอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง สามารถแยกแยะข้อมูลข่าวสาร อย่างมีวิจารณญาณ และเลือกใช้เทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ต่อตนเอง มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคม

2. ระดับระหว่างบุคคล ประกอบด้วย

2.1 สมรรถนะการปฏิบัติตนในฐานะสมาชิกของครอบครัว หมายถึง การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ในฐานะที่เป็นสมาชิกของครอบครัว ชุมชนและสังคม

2.2 สมรรถนะการสื่อสารและความสัมพันธ์กับเพื่อน หมายถึง สามารถสื่อสาร และมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ การอยู่ร่วมกันอย่างถูกต้องเหมาะสม

3. ระดับชุมชน/สังคม ประกอบด้วย

3.1 สมรรถนะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง มีภาวะผู้นำต่อตนเองและผู้อื่น อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยและสังคมโลก

3.2 สมรรถนะการทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง รับผิดชอบ หน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานเป็นทีม เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

3.3 สมรรถนะการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์ หมายถึง สามารถปรับตัว เข้ากับสถานการณ์และมีความยืดหยุ่นต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม

3.4 สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่ดี หมายถึง รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่เข้าใจความต่างทางวัฒนธรรม มีจิตอาสา ตลอดจนรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

โดยมีตัวอย่างของแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ด้านสมรรถนะการเสริมทักษะอาชีพ การใช้จ่ายและการออม ดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวอย่างแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสด้านสมรรถนะการเสริมทักษะอาชีพ การใช้จ่ายและการออม

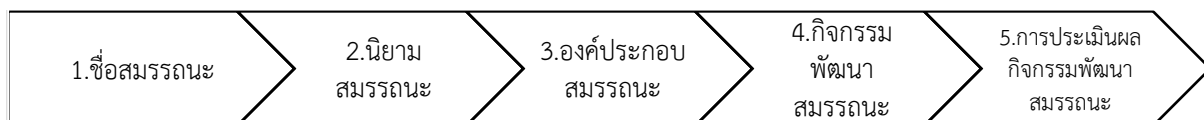
1. ชื่อสมรรถนะ	การเสริมทักษะอาชีพ การใช้จ่ายและการออม
2. นิยามสมรรถนะ	มีความรู้ด้านอาชีพ การใช้จ่ายและการออม เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพตามความถนัดและความสนใจ สามารถดูแลตนเองและครอบครัวในอนาคต
3. องค์ประกอบสมรรถนะ	
ด้านความรู้ (Knowledge)	อธิบายอาชีพต่างๆ ตามความสนใจของตนเอง ที่ส่งผลต่อตนเองในการประกอบอาชีพหรือการเป็นผู้ประกอบการในปัจจุบันและอนาคตได้ วิเคราะห์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลต่ออาชีพที่มีอยู่ในปัจจุบัน อันส่งผลต่อการพัฒนาตนเองในอาชีพใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ อธิบายธุรกิจที่ตนเองสนใจที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการในอนาคต รวมถึงเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางการเงินของสังคมโลก

ด้านคุณลักษณะ (Attribute)	ใฝ่เรียนรู้ สนใจพัฒนาทักษะความสามารถเฉพาะตัว การมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริต ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในชุมชนและสังคมโลกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพของตนเอง มีความรับผิดชอบ เชื่อสัจยในการประกอบอาชีพของตนเองและครอบครัว
ด้านทักษะ (Skill)	เตรียมตนเองสำหรับการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความถนัดและความสนใจ หาความรู้เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการฝึกฝนอาชีพให้เกิดความชำนาญ จนส่งผลให้เกิดความสำเร็จในอาชีพที่ตนเองเลือก สามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงาน
4. กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ	กิจกรรมที่ 1: อาชีพในฝัน กิจกรรมที่ 2: ปราชญ์ชาวบ้าน กิจกรรมที่ 3: การนำเสนอสินค้า กิจกรรมที่ 4: รักการออม
5. การประเมินผลกิจกรรม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะ	ประเมินด้านความรู้ ประเมินด้านคุณลักษณะ ประเมินด้านทักษะ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลประเมินแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส พบว่าการประเมินความเป็นไปได้ของแบบสมรรถนะทางสังคมทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ได้ระดับมากที่สุด มีผลการประเมินเฉลี่ย 4.65 และการประเมินความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติของแบบสมรรถนะทางสังคมทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ได้ระดับมากที่สุด มีผลการประเมินเฉลี่ย 4.65

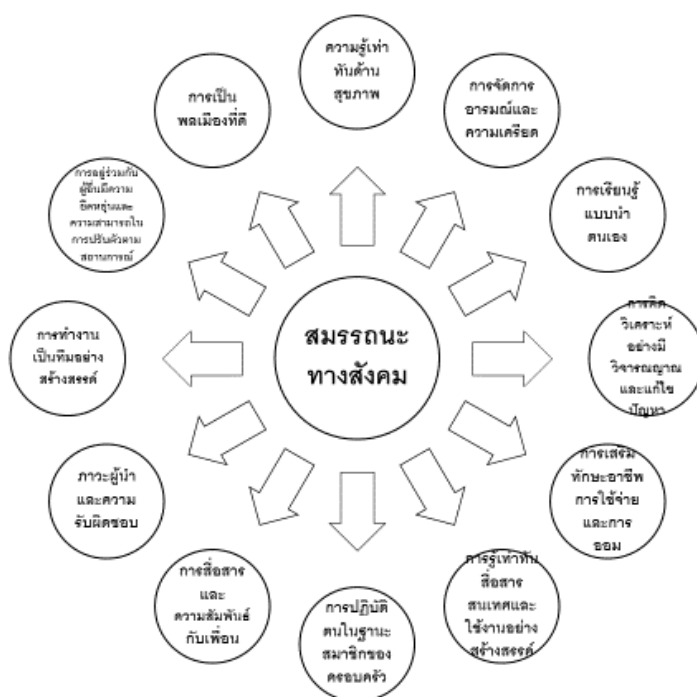
องค์ความรู้ใหม่

แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส เป็นแบบแผนของโครงสร้างที่นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะทางสังคม ส่งผลให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการใช้ชีวิตในสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสให้มีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบ ดังภาพ

ภาพที่ 1 แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส

ขอค้นพบจากการสร้างแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส คือสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 12 สมรรถนะ ดังภาพ

ภาพที่ 2 สมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส 12 สมรรถนะ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางสังคมพัฒนาของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทำให้พบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งนี้เพราะ ผลการศึกษาได้พบปัจจัยที่ส่งผลต่อการหล่อหลอมต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สอดคล้องกับ Ritzer, and Stepnisky, (2014) ในทฤษฎีนิเวศวิทยาของยูริบรอนเฟนเบรนเนอร์ (Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory) ที่อธิบายถึงปฏิสัมพันธ์รอบตัวของเด็กที่ส่งผลต่อพฤติกรรม ตั้งแต่ระดับ Micro Maso Exso และ Macro ซึ่งพฤติกรรมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงการศึกษาประเด็นสมรรถนะทางสังคมซึ่งนำไปสู่แนวทางการปฏิบัติตนให้มีความสามารถในการใช้ชีวิตในสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส เปรียบเสมือนการขัดเกลาทางสังคมที่นำไปสู่บทบาทหน้าที่ (Atsakul, 2014) ดังนั้น แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสเป็นเหมือนแบบแผนของโครงสร้างที่แสดงถึงพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติของสังคม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสคือ แบบแผนการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ชีวิตในสังคมที่มุ่งสู่แนวคิดการเป็นพลเมือง (Civic/Citizenship) ให้เกิดกับนักเรียน ทั้งนี้เพราะ เป็นแนวคิดที่สอดคล้องในการพัฒนาประชาชนของทุกประเทศ เพราะเมื่อประชาชนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพแล้ว ย่อมส่งผลต่อการสร้างสรรค์สังคมให้มีคุณภาพ และนำไปสู่การพัฒนาฐานรากของสังคมที่เข้มแข็ง (Udompong, 2019) นอกจากนี้ แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสสามารถลดการขาดความเท่าเทียมกันในระบบการศึกษาได้ เพราะแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ได้มีโครงสร้างการจัดกิจกรรมที่ทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงหรือแนวคิดการเรียนรู้แบบลงมือทำ (Active Learning) (Office of the Basic Education Commission (OBEC), 2019) ที่ส่งผลให้เกิดการค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเองที่ยั่งยืนกว่าการสอนโดยการท่องจำหรือถูกชี้นำจากครูผู้สอน และสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก

ในการศึกษาปัญหาการศึกษาของไทย (Office of the Education Council (ONEC), 2020) ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาให้นักเรียนเกิดความสามารถที่เกิดจากความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ ดังนั้นแบบสมรรถนะทางการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (Ranguebtuk, 2020) และเติมเต็มจากการขาดครูในโรงเรียนขยายโอกาสและปัญหาการจัดหลักสูตรการสอนในสถานศึกษา

นอกจากนี้ ยังพบว่า แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ได้แก่ 1) ชื่อสมรรถนะ 2) นิยามสมรรถนะ 3) องค์ประกอบสมรรถนะ 4) กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ และ 5) การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งแบบสมรรถนะทางสังคมส่งผลให้เกิดสมรรถนะในนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ผู้วิจัยแบ่งสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับตนเอง 2) ระดับระหว่างบุคคล 3) ระดับชุมชน/สังคม ซึ่งทั้ง 3 ระดับ สามารถส่งผลสะท้อนต่อสังคมได้ ทั้งนี้เพราะการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะความรู้ คุณลักษณะและทักษะ แสดงถึงการเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทางสังคม มีดังนี้

1) สมรรถนะระดับตนเองได้ส่งผลสะท้อนต่อสังคม คือ นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเป็นผู้ที่มีวินัย รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รู้จักจัดการอารมณ์ แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ สามารถเตรียมรับสถานการณ์ที่มากกระทบกับตนเองอย่างรู้เท่าทัน แสวงหาอาชีพเพื่อไม่เป็นภาระต่อครอบครัวในอนาคต ซึ่งสมรรถนะระดับตนเองคือการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพแบบนี้ในสังคม สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 (Panich, 2019)

2) ระดับระหว่างบุคคลได้ส่งผลสะท้อนต่อสังคม คือ นักเรียนรู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เข้าใจความแตกต่างของบุคคล สามารถรู้จักการสื่อสารต่อผู้อื่นได้ดี และมีพฤติกรรมที่ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน

3) ระดับชุมชน/สังคม ได้ส่งผลสะท้อนต่อสังคม คือ นักเรียนเกิดพฤติกรรมต่อการเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม เป็นบุคคลที่มีความกระตือรือร้นที่จะรับผิดชอบต่อสังคมและพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาสังคมให้ดีขึ้น สมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสระดับชุมชน/สังคม สอดคล้องตามแนวทางของ Citizenship ที่ต้องการให้นักเรียนพึ่งตนเอง มีความรับผิดชอบ เสียสละเวลาต่อชุมชนและสังคม เป็นต้น นอกจากนี้ยังรวมถึงการเป็นพลเมืองโลก ที่แสดงถึงความเข้าใจในความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมที่หลากหลาย ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสต้องเรียนรู้และมีทักษะการใช้ชีวิตกับผู้ที่มีความแตกต่างกับตนเอง โดยเฉพาะความต่างทางวัฒนธรรม ศาสนาและเชื้อชาติที่เป็นปัญหาในปัจจุบัน นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสต้องเกิดความเข้าใจ ปรับตัว เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งที่จะส่งผลต่อสังคมตามมา เพราะโลกในปัจจุบันสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ง่าย สังคมในอนาคตเป็นสังคมที่ทุกคนสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารได้อย่างเป็นปัจจุบัน การที่นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสเข้าสู่ความเป็นพลโลกหรือการปฏิบัติตนที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันจะส่งผลให้เกิดปัญหาในการใช้ชีวิตเมื่อไปอยู่ในสังคมที่กว้างขึ้นตามมา จากผลการศึกษาทักษะศตวรรษที่ 21 (Bellanca, and Ronald, 2010) หรือ Citizenship Education ในไทย (Office of the Permanent Secretary, 2017) คือสภาพสะท้อนต่อการสร้างนักเรียนให้มีความสามารถในการรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติตน จากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ดังนั้นแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ชีวิตในฐานะการเป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าผลการประเมินแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสมีความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติ สอดคล้องตามแนวคิดของ Citizenship Education ในประเทศไทย (Ministry of Education Office of the Permanent Secretary,

2017) ทั้งนี้เพราะนักเรียนตามแนวคิดของ Citizenship Education ในประเทศไทย ในด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ (Personally Responsible Citizen) คือ การเป็นผู้มีส่วนร่วมและรับผิดชอบต่อ เคารพกฎหมายและกติกาของสังคม พร้อมทั้งจะแก้ปัญหาและพัฒนาสังคมได้ ขณะเดียวกันในด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม (Participatory Citizen) ของ Citizenship Education ในประเทศไทย มีแนวหลักคิด คือ การเป็นพลเมืองที่จะแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม จะต้องมีส่วนร่วมและเป็นผู้ดำเนินการวางระบบ และโครงสร้างของสังคม มีแนวปฏิบัติ เช่น จัดการประชุมเพื่อให้ใส่ใจต่อสิ่งที่เกี่ยวข้อง เช่น รักษาสิ่งแวดล้อม การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น ขณะเดียวกันในระดับสังคมโลกยังสอดคล้องกับ Goble Citizenship Education with New Zealand ในประเด็นความเป็นพลเมืองที่สามารถปฏิบัติตนในฐานะเป็นพลเมืองโลก ที่มีความเข้าใจเรื่องความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดย New Zealand Goble Competence Certificate หรือ NZGCC (American Field Service, 2020) ได้ออกแบบสมรรถนะให้เกิดความตระหนักในตนเอง มีความเข้าใจในวัฒนธรรมของตนเองก่อน และต่อมาก็จะสามารถเพิ่มความเข้าใจกับกลุ่มวัฒนธรรมต่างๆได้ เพื่อให้นักเรียนมีความตระหนักรู้ในตนเองเพิ่มขึ้นแล้วนำไปสู่ความเข้าใจผู้อื่น จนเกิดความเห็นอกเห็นใจผู้คนจากวัฒนธรรมอื่นๆ ซึ่งจะนำไปสู่การใช้ชีวิตในสังคมโลกได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติของแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส จึงมีสอดคล้องสอดคล้องกับบริบทสังคมไทยและสังคมโลก

สรุป

แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ชื่อสมรรถนะ 2) นิยามสมรรถนะ 3) องค์ประกอบสมรรถนะ 4) กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ และ 5) การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ 1) ระดับตนเอง 2) ระดับระหว่างบุคคล 3) ระดับชุมชน/สังคม รวมทั้งหมด 12 สมรรถนะ ได้แก่ 1) สมรรถนะความรู้เท่าทันด้านสุขภาพ 2) สมรรถนะการจัดการอารมณ์และความเครียด 3) สมรรถนะการเรียนรู้แบบนำตนเอง 4) สมรรถนะการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและแก้ไขปัญหา 5) สมรรถนะการเสริมทักษะอาชีพ การใช้จ่ายและการออม 6) สมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและใช้งานอย่างสร้างสรรค์ 7) สมรรถนะการปฏิบัติตนในฐานะสมาชิกของครอบครัว 8) สมรรถนะการสื่อสารและความสัมพันธ์กับเพื่อน 9) สมรรถนะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ 10) สมรรถนะการทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์ 11) สมรรถนะการอยู่ร่วมกับผู้อื่นมีความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์ 12) สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่ดี และมีผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติของแบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ได้ระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในครั้งนี้ ในบางสมรรถนะอาจมีปัญหาด้านการใช้อุปกรณ์ เช่น สมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและใช้งานอย่างสร้างสรรค์ เพราะนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสบางแห่งเข้าถึงระบบอินเทอร์เน็ตยากลำบาก อาจส่งผลให้ขาดทักษะจากการใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยี ดังนั้นครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับสภาพความเป็นจริงตามบริบทของแต่ละพื้นที่ที่สามารถเน้นเพียงทางด้านความรู้และจริยธรรมในการใช้สื่อแทน

1.2 แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระที่ขาดแคลนครูได้ เพราะการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะเป็นการบูรณาการของหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าด้วยกัน เช่น สมรรถนะการเสริมทักษะอาชีพ การใช้จ่ายและการออม สามารถจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะในกลุ่มสาระการงานอาชีพและวิทยาศาสตร์ หรือกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศได้

1.3 แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ที่มีการร่วมจัดกิจกรรมกับชุมชน ควรประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเกิดความรู้ ความเข้าใจต่อผลการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียนกับชุมชน เพราะหากได้รับความร่วมมือจากชุมชนจะทำให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อคนในชุมชน ส่งผลให้การเรียนรู้ และเกิดสมรรถนะทางสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

แบบสมรรถนะทางสังคมของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สามารถเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายที่ต่างกันได้ เช่น กลุ่มนักเรียนประถมศึกษา กลุ่มผู้สูงอายุ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายที่เปลี่ยนไปย่อมแสดงถึงความสามารถทางด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน

References

- American Field Service. (2020). *New Zealand Global Competence Certificate*. Retrieved July 20, 2021, from <https://opec.go.th/wp-content/uploads/2021/06/NZGCC-Curriculum-Summary-5-weeks-THAILAND.pdf>
- Atsakul, S. (2014). *Introduction to Sociology*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Bellanca, J., & Ronald, B. (2010). *21st Century Skills: Rethinking How Students Learn*. Retrieved June 29, 2021, from <https://unesdoc.unesco.org/ark48223/pf0000247444>
- Bindulem, T. (2019). *The Effect of Online Teaching on Learning Achievement of Students at Higher Vocational Certificate, Year 1*. The 10th National and International Hat Yai Conference.
- Boonying, V. (2010). *Human Resource Development Through Social and Public Development Activities. Student Benefits: A Case Study from the Republic of Korea*. Bangkok: O.S. Printing House.
- Depao, N. (2014). *Conditions and Problems of Human Resource Management of Medium-Sized Opportunity Expansion Schools under Pathum Thani Primary Educational Service Area Office District 2*. (Master's Thesis). Chulalongkorn University. Bangkok.
- Department of Juvenile Observation and Protection. (2019). *Annual Case Statistics Report*. Retrieved October 8, 2020, from <http://www.bps.moe.go.th/research/fulltext/Citizen.pdf>
- Kanakornjaratpong, A. (2018). *Psychosocial Factors Related to Building Control Behavior Children and Youth Themselves Commit Crimes*. (Master's Thesis). Srinakharinwirot Prasarnmit University. Bangkok.
- Ministry of Education Office of the Permanent Secretary. (2017). *A Study on Citizenship of Learners in Educational Institutions under the Ministry of Education*. (Research Report). Retrieved May 15, 2021, from <http://www.bps.moe.go.th/research/fulltext/Citizen.pdf>

- National Economic and Social Development Council. (2021). *Framework of the National Economic and Social Development Plan*. No. 13, 2021.
- National Education Act, B.E. 2542. (1999). *Amended (No. 2), B.E. 2002*. Bangkok: Ministry of Education.
- Novak, G., & Pelaez, M. (2004). *Child and Adolescent Development: A Behavioral Systems Approach*. United States of America: Sage Publication.
- Office of the Basic Education Commission. (2019). *Guidelines for Supervision to Develop and Promote Management Active Learning*. June 10, 2021, from <https://opec.go.th/wp-content/uploads/2021/06/NZGCC-Curriculum-Summary-5-weeks-THAILAND.pdf>
- Office of the Education Council. (2020). *Proactive Competency-Based Learning Management*. Bangkok: 21st Century Company Limited.
- Panich, V. (2019). *Skills for the New Future: Education for the 21st Century*. Bangkok: Bookscape Publishing House.
- Phisayaburt, N. (2016). *Disparities Education of Thailand: Conclusions of the Results from Programmed for International Student Assessment (PISA)*. Retrieved September 26, 2021, from <https://www.pier.or.th/abridged/2016/08/>
- Raygubtuk, W. (2020). Competency of Thai Children in the Changing Era (VUCA World) Teachers Council of Teachers. *Journal of Teacher Professional Development*, 1(1), 8-17.
- Ritzer, G., & Stepnisky, J. (2014). *Sociological Theory*. N.P.: McGraw-Hill Education (Asia).
- Thongliamnak, P. (2021). *Survey the Impact after COVID-19 A Major Turning Point in World Education*. Retrieved June 2, 2021, from <https://www.thansettakij.com/general-news/462702>
- Udompong, L. (2019). *Education to Build Citizenship (Civic/Citizenship Education) in Promoting the Role of the Civic Sector in Representative Politics: A Sustainable Approach Through Foreign Experience*. Bangkok: King Prajadhipok's Institute.
- Unesco. (2017). *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*. Retrieved May 15, 2021, from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247444>
- UNESCO. (2021). *The UNESCO World Conference on Education for Sustainable Development*. Retrieved May 30, 2021, from <https://en.unesco.org/events/ESDfor2030>
- Unicef. (1975). *21st Century Skills for All*. Retrieved June 29, 2021, from <https://www.unicef.org.uk/press-releases/21st-century-skills-unicef-pearson-launch-educational-partnership-children/>